

Den senegalesiske forfatter Sarr blev tildelt den prestigefulde pris, Prix Goncourt 2021, for romanen med den franske titel *La plus secrète mémoire des hommes*. Foto: Philippe Rey

At blive hvid ved at dø i de hvides krig

Connie Bork

ROMAN: Menneskets dybeste erindring

Forfatter: Mohamed Mbougar Sarr

[Gads Forlag, 2023](#). Oversat fra fransk af Niels Lyngsø

Hvordan ser den næste store satiriker ud? Den senegalesiske forfatter Mohamed Mbougar Sarr har det i sig, at kunne bedrive drøj satire, ikke mindst når han gør grin med det litterære miljø, samtidig er han en fortæller. Den accelererende satire kan fornemmes i en sammenfatning som denne om den afrikanske indstilling: At blive hvid ved at dø i de hvides krig, ramt af en hvid kugle.

Så romanen handler om kolonialisme, men også det modsatte: Trangen til ære. På et tidspunkt stivner alt, og læseren havner ikke ved siden af tiden, men *under* den, fordi den afrikanske smerte trænger sig på. Volden overlapper. En dobbelt byrde, fordi de lider under egne overgreb og dertil de hvide magthaveres overstatus. Det kulminerer i scenen om den ufærdige brønd, hvor døden taler, og folk kommer af dage til højre og venstre, også to kusiner: Kreperet og kreperet.

Bogen har en labyrintisk komposition, der rækker fra de to verdenskrige frem til en stor march i Dakar, Senegal. Jagten på T.C. Elimanes bog og skæbne er det gennemgående motiv over 460 sider. Men Elimane selv forbliver for længe en mand, du ikke kan nå. Der går teaser i det, selv om karaktererne rundt om ham har format. Det gælder også kvinderne, både mødrene og det litterære koryfæ Siga D. Hendes forfattervej tegner et parallelt spor til Elimanes liv.